

SOCIAL VALUE

INTERNATIONAL

Prensip 3'ün Uygulanmasına İlişkin
Standart:

SADECE ÖNEMLİ KONULARA DEĞER VER

etki
yap

Bu doküman Türkçeye etki yap tarafından çevirilmiş ve uyarlanmıştır.

Social Value International Hakkında

Hakkında

Social Value International, sosyal değer ve etki yönetimi için küresel bir aędır.

Üyelerimizin ortak bir amacı vardır; o da toplumun değer yaratma biçimini değiştirmektir.

Çoğu zaman, kaynaklar ve politikalarla ilgili kilit kararlar, insanlar ve çevre üzerindeki önemli etkileri dikkate almayan sınırlı bir ekonomik değer kavramı kullanılarak alınır. Zengin ve fakir arasındaki uçurumun artması ve iklim değişikliğinin etkilerinin daha belirgin hale gelmesi ile birlikte çalışmalarımız daha önce hiç bu kadar acil olmamıştı.

Social Value International, üyelerimizle birlikte, sosyal değer ölçümü ve analizi için temel ilkeleri oturtmak, uygulamayı geliştirmek ve paylaşmak ve politikayı etkilemek için benzer düşünen insanlardan oluşan güçlü bir hareket oluşturmak için çalışır. Bu öncü topluluk, çok çeşitli farklı sektörlerden ve disiplinlerden gelen, 45 ülkeden üyeleri içermektedir.

Social Value International'daki hedefimiz, üyelerimizi eğitim, bilgi paylaşımı ve aę oluşturma yolu ile destekleyip, bağ kurup temsil etmektir. Social Value International, profesyonel bir ağdan çok daha fazlasıdır.

Birlikte değişim için bir hareket inşa ediyoruz.

Vizyonumuz

Karar verme süreçlerinin, çalışma biçimlerinin ve kaynak dağılımının; eşitliğin ve refahın artmasına, çevresel bozulmanın azalmasına yol açan değerin muhasebeleştirilmesi ilkelerine dayandığı bir dünya.

Misyonumuz

Prensipier, uygulamalar, insanlar ve güç yoluyla toplumun değer yaratma biçimini değiştirmek:

Prensipier: Prensipierimiz karar verme süreçlerinde sosyal, çevresel ve ekonomik değerin dahil edilmesine sebep olacaktır.

İnsanlar: Bu prensipieri uygulamaya koymak için bizimle birlikte çalışmak isteyen, benzer düşünen bireylerden oluşan bir aę kuracağız ve destekleyeceğiz.

Uygulama: Prensipieri uygulamaya koymaya yardımcı olacak rehberlik, araçlar ve destek geliştireceğiz.

Güç: Bu bireyleri birbirine bağlayarak ve onların öğrenmelerini, büyümelerini ve uyandırdıkları yankıyı destekleyerek toplumun değer yaratma biçimini değiştirecek bir hareket oluşturacağız.

Önsöz

Prensip 3'ün uygulanmasına rehberlik eden bu standart, Social Value International tarafından yedi Social Value Prensibinin uygulanmasına yönelik oluşturulan standartlar ve rehberlik belgeleri setinin bir parçası olarak yayınlanmaktadır. Bu prensip (Sadece önemli konulara değer ver), toplumsal değerın muhasebeleştirilmesi çerçevemizin en özgün yönlerinden biridir. Sosyal sonuçlara paydaşlar açısından açıkça değer verme prensibi ve uygulaması bizi diğer birçok yaklaşımdan ayıran şeydir. Bu nedenle, uzun zamandır üzerinde çalışılan bu belgenin yayınlanması, SVI için önemli bir anlam taşıyor.

Sosyal etkilerin bir değerlendirme biçimine giderek daha fazla atıfta bulunan ve bunu savunan çok sayıda başka sosyal etki muhasebesi yaklaşımı ve girişimi vardır. Çok sermayeli koalisyonların çalışmaları (Doğal Sermaye Koalisyonu ve Sosyal ve İnsan Sermayesi Koalisyonu), Impact Management Project, Blended Value Initiative, ve Reporting 3.0, işletmeleri; sosyal sonuçlara ve etkilere değer vermeye teşvik eden girişimlerin örnekleridir.

Social Value International, bir kuruluş olarak ve üyeleri aracılığıyla bu girişimlerin birçoğunda yer almaktadır ve sosyal sonuçların görece önemini veya "değerini" belirlemenin daha etkili kararlar almak için çok önemli olduğuna dair artan bu kabulü memnuniyetle karşılamaktadır. Bu belgenin tüm dünyaya faydalı bir katkı olmasını umuyoruz.

Bu Standardın dört ana amacı vardır:

- a) değerlemenin neden önemli olduğunu açıklamak;
- b) sosyal sonuçları değer vermek için bir dizi farklı yöntem veya "yaklaşım"ı ifade etmek;
- c) bir sosyal değerlendirme çalışması gerçekleştirirken dikkate alınması gereken hususları belirlemek;
- d) SVI Rapor Doğrulama Standardını karşılamak için bu prensibi uygularken uygulayıcılardan ne beklendiğini belirlemek.

SVI Rapor Doğrulama Standardı ile ilgili olarak uygulayıcıların aşağıdaki kriterleri karşılamasını bekliyoruz:

1. Değerlemeleri türetmek için kullanılan değerlendirme yaklaşımını açıklayın (parasal veya parasal olmayan).
2. Seçilen değerlendirme yaklaşımının kullanımı için bir gerekçe sağlayın ve analizin hedef kitlesine ve amacına neden uygun olduğunu gerekçelendirin.
3. Değerlemenin, değerlendirilen sonucun derinliğini ve süresini nasıl temsil ettiğini açıklayın.
4. Elde edilen değerlemelerin, sonucu deneyimleyen paydaşların tercihlerini nasıl uygun şekilde yansıttığına dair bir analiz sunun.
5. Paydaş katılımı düzeyleri, eğilimler ve diğer kaynaklarla üçgenleme dahil olmak üzere risk düzeylerinin analizini sağlayın.

Teşekkür

Bu belge, Social Value International'ın (SVI) Metodolojik Alt Komitesi (MSC) tarafından ortaklaşa hazırlanmıştır. SVI yönetiminin bir parçası olarak, MSC'nin rolü, Sosyal Değer Prensiplerinin uygulanması için teknik rehberlik sağlamak ve standartlar geliştirmektir. Komiteye Jenni Inglis ve Sara Olsen eş başkanlık ediyor. Tam üye listesi aşağıda verilmiştir¹. Bu standardın taslağının hazırlanmasına öncülük eden Dr. Adam Richards'a ve geri bildirimleri derlediği için Rebecca Cain ve Ben Carpenter'a özel teşekkürlerimizi iletiyoruz.

Bu belgeyi yazma sürecindeki istişare aşamalarına Social Value International'ın tüm üyeleri katkıda bulunma fırsatı buldu. Katkıları için herkese teşekkür etmek isteriz.

Dünyanın her yerinden giderek daha fazla uygulayıcının uygulamak ve geliştirmek için bir araya gelmesiyle, sosyal değer muhasebesinin hızla geliştiğinin farkındayız. Bu belgeyi en son sürüm olarak sunuyoruz ve uygulama geliştikçe başka sürümlerin de yayınlanmasını bekliyoruz. Bu belge hakkında yorum yapmak ve/veya gelecek sürümlere katkıda bulunmak isterseniz, lütfen bizimle iletişime geçin (hello@socialvalueint.org).

Bu versiyon Ekim 2019'da yayınlandı.

¹Tom Adams, Erik Bichard, Priscilla Boiardi, Rebecca Cain, Ben Carpenter, Alnoor Ebrahim, Simon Faivel, Alison Freeman, Tim Goodspeed, Jenni Inglis, Stuart Jefford, Oliver Kempton, Sara Olsen, Stephanie Robertson, Lilian Wang, Jeremy Wyatt

İçindekiler

Teşekkür	1
Giriş	3
Bölüm A: Sosyal Sonuçları Değerlemek	6
Sonuçlardaki Değişimleri Değerlemek için Adımlar	8
Bölüm B: Farklı Değerleme Yaklaşımlarının Özeti	10
Parasal Olmayan Değerleme Yaklaşımları	11
Parasal Değerleme Yaklaşımları	12
Değerleme İçin Veri Kaynaklarının Birleştirilmesi	15
Fayda (Değer) Transferi	15
Parasal Olmayan ve Parasal Yaklaşımların Birleştirilmesi - "Sabitleme"	15
Bölüm C: Risk Yönetimi	17
Bölüm D: SVI Rapor Doğrulama Standardının Karşlanması	20
Sonuçlar	21
Ekler	22
Ek A: Farklı Parasal Olmayan Yaklaşımları Karşılaştıran Bir Vaka Çalışması	22
Ek B: Farklı Parasal Yaklaşımları Karşılaştıran Bir Vaka Çalışması	24
Ek C: Sonuçların Değerini Ölçmeye Yönelik Yaklaşımlar	26
Ek D: Sonuçların Değerini Parasal Değerleme Yaklaşımları	27

Giriş

Social Value Prensipleri (Prensipler), tüm sektörlerden kuruluşlara ve bireylere sosyal değer muhasebeleştirilmesi ve raporlanmasında en iyi uygulamalar konusunda rehberlik etmeyi amaçlamaktadır. Prensipler, tüm öncelikli sonuçlara dayanarak bir sosyal değer muhasebesi oluşturmak için bir çerçeve sağlar. Sonuç olarak, toplanan veriler paydaşlar için değer yaratılan faaliyeti sürekli iyileştirmeyi desteklemek üzere tasarlanmıştır. Yaklaşım, paydaşların kuruluşu sorumlu tutmasına izin verir².

Bu prensipler, Social Value International'ın (SVI) çalışmalarının; SVI Rapor Doğrulama Standardı³ ve diğer Akreditasyon hizmetlerinin temelini oluşturur.

Social Value Prensipleri

1. Paydaşları dâhil et
2. Değişimi anla
3. Sadece önemli konulara değer ver
4. Sadece öncelikli konuları dâhil et
5. Aşırı iddialardan kaçın
6. Şeffaf ol
7. Sonuçları doğrula

[SVI Rapor Doğrulama Standardı](#), bir raporda ve sosyal değer hesabında prensiplerin iyi anlaşıldığını ve uygulandığını test etmek için tasarlanmıştır. Doğrulama sürecinden geçmek, işinize ve verdiğiniz kararlara güven sağlayabilir. Rapor Doğrulamasına sahip olmanın iki ana faydası vardır:

- Sosyal değer muhasebesi ve raporlama, uygulamanızı nasıl geliştireceğinize dair öneriler sunan yararlı bir öğrenme sürecidir.
- Bir raporun ve sosyal değer hesabının güvence altına alınması, faaliyetlerinizin değerini nasıl en üst düzeye çıkaracağınıza ilişkin kararlar almak için bilgileri kullanan rapor okuyucusuna daha fazla güven sağlayabilir.

Bu standart, Prensip 3'ü (Sadece önemli konulara değer ver) uygulamak için rehberlik eder. Bu standartta, bu prensibin doğrulamanması ile ilgili iki seçenek bulacaksınız:

- Birincisi, sosyal sonuçlardaki değişiklikleri değerlendirmek için nicel ağırlıklandırmaların kullanılmasıdır.
- İkincisi, sosyal sonuçlardaki değişikliklerin tercihlerini ağırlıklandırmak için finansal yaklaşımların kullanılmasıdır.

İlk yaklaşım bir sosyal değer veya "sosyal etki" raporu, ikincisi ise bir "yatırımın sosyal getirisi (SROI – Social Return on Investment) raporu" olarak güvence altına alınabilir.

SVI, bu prensibin daha düşük kesinlik düzeylerinde uygulanmasının belirli karar verme düzeyleri için uygun olabileceğini kabul etmektedir. Bu belgenin, göz önünde bulundurulması gereken bazı sınırlamaları veya riskleri belirlemede yararlı olacağını umuyoruz.

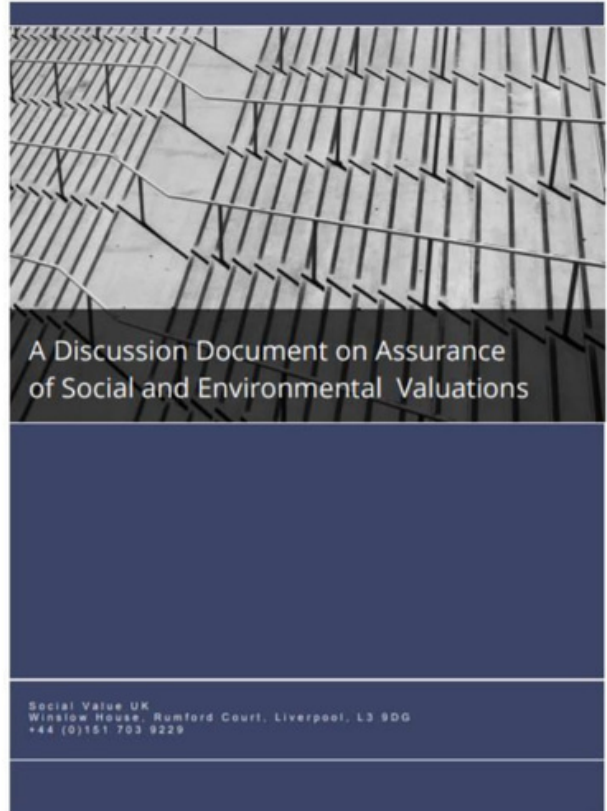
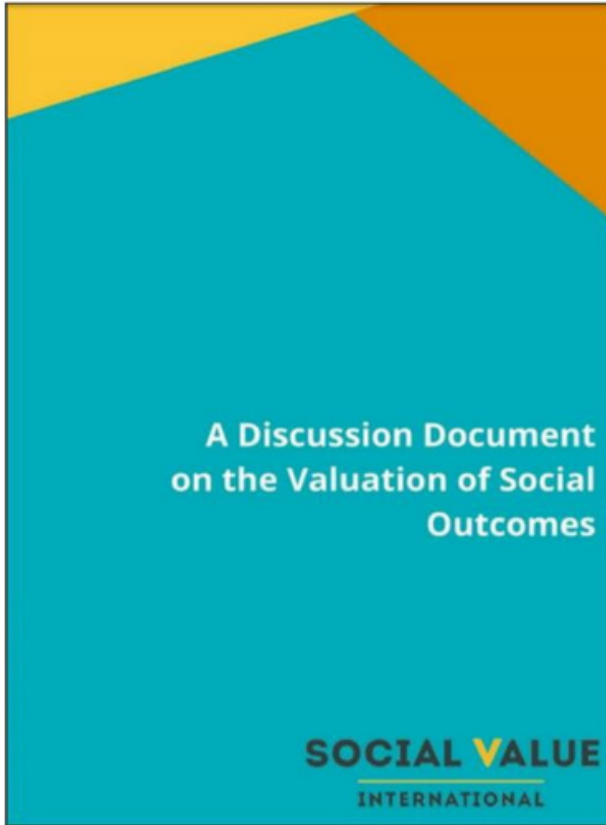
² Prensiplerin hesap verebilirlik ve değeri maksimize etmek için neden önemli olduğu hakkında daha fazla bilgi edinmek için bkz. Prensipler ve Hesap Verebilirlik

³ <http://socialvalueuk.org/resource/assurance-standard-201718/>

Bu standart, diğer prensiplere ilişkin [diğer SVI standartlarıyla](#)⁴ birlikte okunmalıdır. Daha önce de bahsedildiği gibi değerlendirme; paydaşların dâhil edilmesi (Prensip 1) ve değişimin anlaşılması (Prensip 2) gibi diğer prensiplere bağlıdır. Ayrıca değerlendirme, sadece "öncelikli" konuları hesaplamalarınıza nasıl dâhil ettiğinizi de etkiler (Prensip 4).

İlave Okuma

Sosyal değerlendirme ile ilgili daha fazla detay ve bilgi için lütfen bunları okuyun: SVI'nin Sosyal Sonuçların Değerlemesi Üzerine Tartışma Dokümanı⁵ ve Social Value UK'nin Sosyal Değerlemenin Doğrulanması Üzerine Tartışma Dokümanı⁶

⁴<https://www.etkiyap.org/svi-prensipleri/>

⁵<https://socialvalueuk.org/wp-content/uploads/2017/09/Valuation-of-Social-Outcomes-pdf-1.pdf>

⁶<https://socialvalueuk.org/wp-content/uploads/2016/08/Discussion-on-Assurance-of-Valuations.pdf>

Prensip 3: Sadece önemli konulara değer ver

Önemli olan şeylere değer vermek, insanların faaliyetlerin bir sonucu olarak yaşadıkları (veya yaşamaları muhtemel) farklı değişimlerin veya "sonuçların" değerinin veya göreceli değerinin açık bir şekilde tanınmasını gerektirir. Değer, doğası gereği öznedir. Bu nedenle, 3 numaralı prensibin 1 numaralı 'Paydaşları dahil et' prensibiyle birlikte uygulanması kritik öneme sahiptir, böylece sonuçlara kişilerin kendi bakış açılarından değer veririz.

Prensip 3 ayrıca, muhasebeleştirilmekte olan faaliyetleri gerçekleştirmek için gerekli girdilerin değerlendirilmesi ile de ilgilidir.

Bölüm A: Sosyal Sonuçları Değerlemek

Değerleme Nedir?

Değerleme, bir şeyin (bir ürünün, hizmetin veya bir şeyin karakteristiği olabilir) önemini veya değerini tahmin ettiğimiz araçtır. Sosyal değer hakkında konuştuğumuzda, insanların sosyal sonuçlara ya da "yaşamlarındaki değişimlere" verdikleri değere atıfta bulunuyoruz. Bu değişimler genellikle "sosyal refahın yönleri" olarak tanımlanıyor.

Bireyler veya bir kuruluş olarak, çoğu zaman farkında olmasak bile sonuçları her zaman değerlendiririz. Her karar verdiğimizde, en değerli seçim olarak gördüklerimizi seçeriz. Her kararda, bazı insanlar için daha fazla değer yaratan ve başka bir grup insan için daha az, hatta başkaları için olumsuz değer yaratan sonuçların olacağını biliyoruz, yine de bu kararları farklı gruplar için sağladığı değer konusunda uzlaşmalarla vermek zorundayız.

Değerleme Neden Önemlidir?

Sosyal sonuçları açıkça değerlemek, işletmeler için iki temel nedenden ötürü önemlidir:

- Birincisi, paydaşları için yarattıkları değerini iletişimini yapmak ,
- İkincisi, daha fazla değer geliştirmek ve yaratmak için en fazla değer nerede oluşturulduğunu (veya oluşturulmadığını) anlayarak daha iyi kararlar vermek.

Sosyal sonuçların değerlemesini açık hale getirmek; kararlarımızın etkinliğini, şeffaflığını ve hesap verebilirliğini artırmaya yardımcı olur. Sosyal sonuçları değerlemek için verileri kullandığımızda; içgüdülere veya varsayımlara güvenmektense, sosyal değeri başkaları için daha anlaşılabilir ve finansal değer için karar verme sürecine daha çok benzeyen bir şekilde muhasebeleştirilmiş oluyoruz. Social Value Prensipleri karar alırken, özellikle değerlendirme sürecinin faaliyetlerden etkilenen kişiler tarafından yapıldığında, daha şeffaf ve hesap verebilir olmamızı sağlayan çerçevedir.

Peki Bu Mümkün Mü?

Paydaşlar için bazı sonuçlar (veya refahın yönleri), gelirdeki değişiklikler gibi ekonomik değişikliklerdir. Bu durumda, söz konusu kişide meydana gelen değişimin değerini temsil etmek için o belirli "para miktarını" (veya piyasa fiyatını) kullanmak oldukça yaygındır. Sosyal bir sonuç; "başkalarına bağlı hissetmek" veya "hayatın kontrolü" gibi refahın daha somut olmayan bir yönü olduğunda, değişim nadiren herhangi bir piyasa işlemi veya "fiyat" yoluyla nadiren yakalanır, böyle durumlarda değeri anlamak o kadar kolay değildir. Bununla birlikte, bu değişimler insanlar için önemlidir ve ne kadar önemli olduklarını yakalamaya ve değerlerini ifade etmeye çalışmak için elimizden gelenin en iyisini yapmalıyız.

Değerin fiyat ile aynı şey olmadığını kabul etmeliyiz. Değerin her zaman parasal olarak ifade edilmesine gerek yoktur, ancak para ile ifade etmek çoğu zaman yardımcı olur. Çünkü para, değeri temsil etmemiz gereken en yaygın sosyal yapıdır. Değeri (veya sosyal sonuçların göreceli önemini) ifade etmek için para kullanmanın başka avantajları da vardır. Parasal değer sosyal sonuçları karşılaştırma için ortak bir havuza koyar. Farklı insan grupları arasındaki sosyal sonuçları karşılaştırmak daha kolay hale gelir. Ayrıca, sonuçların sunulması için finansal yatırımla karşılaştırmaya izin verir. Parasallaştırma hakkında daha fazla bilgi Bölüm C'de bulunabilir.

Finansal Muhasebe ve Diğer Sosyal Değerleme Biçimlerine İlişkin Bir Not

Finansal muhasebe, bir işletmenin yarattığı finansal değeri değerlemek için profesyonel bir uygulama olarak yüzlerce yıl boyunca gelişmiştir. Son 60 yılda finansal muhasebe; itibar, iyi niyet ve fikri mülkiyet gibi maddi olmayan varlıkların değerini ifade etme konusunda da gelişti ve daha karmaşık hale geldi. Bu, değerlemede güven yaratan ve kararların temelini oluşturabilecek mevzuat, denetim, uygulama ve standartların bir karışımı ile gelişti ve güvenilir hale geldi. Sosyal sonuçlar (insanların refahındaki değişiklikler) için de bu uygulamanın kullanılmaması için bir neden yoktur.

Karar vermeyi desteklemek için sosyal sonuçların değerlendirilmesi; sağlık ekonomisi, refah ekonomisi ve bazı maliyet fayda analizi türleri gibi diğer kamu sektörü disiplinlerinde gerçekleşmektedir. Ticari dünyada, işletmelerin değer oluşturmalarına ve dolayısıyla fiyatlandırmasına yardımcı olan ürün ve hizmetlerden elde edilen sonuçların değerini belirlemek için karmaşık uygulamalar da vardır.

Özetle, değerlendirme prensibi, sosyal değeri hesaba katarken, paydaşların yaşadığı (veya yaşaması muhtemel) sosyal sonuçlardaki değişimlerin göreceli önemini açıkça kabul etmemizi sağlar. Değer, doğal olarak öznedir ve bu nedenle, göreceli önemi ölçme sürecinde değeri deneyimleyenleri dâhil ederek bu değeri elimizden geldiğince tahmin etmeliyiz.

Sosyal sonuçların değerlendirilmesi, insanların yaşamlarındaki farklı değişimlerin göreceli önemini anlamaya yardımcı olmak için önemlidir. Bu süreç, değişimleri yaşayan insanları da içine aldığı anda, işletmeleri faaliyetlerinden daha sorumlu kılar ve karar vermeyi daha etkin ve şeffaf hale getirir.

Sosyal sonuçların değerlendirilmesi, asla bir bilim kadar kesin olmayacaktır; çünkü değer doğal olarak öznedir. Ancak iyi uygulamalar, paylaşılan yaklaşımlar ve yaygın doğrulama geliştikçe, sosyal sonuçların değerlendirilmesi daha iyi karar vermeye ve nihayetinde paydaşlar için daha fazla değer yaratılmasına yol açabilir.

Bu standart, sonuçlardaki değişimleri değerlemek için kullanılabilir bir dizi ortak teknik veya 'yaklaşım' getirmeyi amaçlamaktadır. Ayrıca, farklı yaklaşımlara giriş ve buna bağlı risk ve sınırlamalar dâhil olmak üzere sosyal sonuçları değerlemenin temel adımlarından bazılarını ortaya koymaktadır.

Nitel olarak bir şeyleri değerlemek mümkün olsa da, bu standart, SVI'nın gereklilikleri ile paralel olarak para birimini kullanarak insanların deneyimlediği değişimleri değerlemek için finansal eş değerler kullananlar da dâhil olmak üzere nicel yaklaşımlara odaklanır.

Sonuçlardaki Değişimleri Değerlemek için Adımlar

Bu bölüm, hangi tekniği veya 'yaklaşımı' seçerseniz seçin⁷, sonuçlardaki değişimleri değerlerken atılması gereken temel adımları kısaca özetlemektedir. Değişimleri değerlemeye yönelik adımlar aşağıdaki gibidir:

1. Değerlendirmenin **hedef kitlesi ve amacı** ve ne tür kararlar vermesi gerektiği konusunda net olun.
2. Uygun bir **kesinlik düzeyi** belirleyin.
3. En uygun **değerleme yaklaşımını** veya yaklaşım kombinasyonunu seçin.
4. Sosyal sonucun derinliği ve süresi de dâhil olmak üzere neye değer verdiğiniz konusunda **net olun**.
5. İlgili sınırlamaları ve riskleri inceleyerek veri toplamayı **planlayın**.
6. Birincil kaynaklardan (paydaş örnekleme) veya ikincil kaynaklardan (diğer değerlemeler) **veri toplayın**.
7. Toplanan verileri **analiz edin** ve değişimler için uygun değerleri tahsis edin. Değerlemelere yeterli güveni sağlamak için duyarlılık analizi yapın, verilerdeki diğer riskleri belirleyin ve bulgularınızı başkalarının görüşleri ile üçgenleştirin.
8. Sonuçlar ve alınan yaklaşım dâhil olmak üzere değerlemelerin **güvence altına alınmasını veya doğrulanmasını isteyin**. Bu şu şekilde yapılabilir:
  - Paydaşlarınızın bir örnekleme ile değerlerin doğrulanması, ve/veya;
  - Kuruluşunuzun iç kalite kontrol ve yönetim yapıları, ve/veya;
  - Akran değerlendirmesi akademik süreci, ve/veya;
  - Dış bağımsız doğrulama hizmeti.
9. Elde edilen sonuçları, verilen profesyonel kararları ve verilerle ilgili herhangi bir sınırlama veya risk varsa tam şeffaflık ile **raporlayın ve sunun**.
10. Karar vermeyi desteklemek için **değerlemeleri kullanın**.

Tüm bu adımlar önemlidir ve SVI tarafından özellikle prensip 1 (Paydaşları dâhil et) ve prensip 2 (Değişimi anla) üzerine üretilen diğer standartlara atıfta bulunulmalıdır. Benzer şekilde, etik ve örneklemele ilgili olarak üzerinde durulması gereken iyi uygulama araştırma teknikleri de vardır. Bu bölümün geri kalanı, çeşitli aşamalarda dikkate alınması gereken bazı önemli noktaları vurgulamaktadır:

⁷Tüm değerlendirme yaklaşımlarının atılacak benzer adımları vardır, tek belirgin fark, paydaşların kendilerinin değerlemeye ne ölçüde dahil olduklarıdır. Parasal olmayan yaklaşımların yanı sıra belirtilmiş tercih ve tercih deneyleri paydaşları doğrudan (birincil kaynak) içerirken, maliyete dayalı ve açıklanmış tercihler, refah değerlendirme ve fayda transferi tipik olarak mevcut verilerden (ikincil kaynaklar) yararlanır. Değerleme için ikincil kaynaklar kullanıldığında, değerlerin paydaşların bir örnekleme tarafından doğrulanması önerilir.

Değerlemenin Amacını Dikkate Almak

Parasal veya parasal olmayan değerlemelerin uygulanmasının amacı, faaliyetlerin aşırı olumlu bir resmini sunmak için mümkün olan en yüksek değeri seçmek değildir. Bu, sonuçlardaki değişimlerin değerinin makul temsillerini belirlemekle ilgilidir; ürün veya hizmetleri iyileştirmek ve nihayetinde sosyal değeri en üst düzeye çıkarmak için farklı seçenekler arasındaki kararları desteklemeyi amaçlayan bir süreçtir.

Farklı Kitleler ve Kararlar

Sonucu değerlendirme çalışmasının amacını göz önünde bulundururken, değerlemenin ulaşacağı farklı kitleler ve farklı karar türleri olabileceğini kabul etmelisiniz. Bazen değerlendirme harici bir kitleye yönelik olacaktır ve karar, faaliyete yeniden yatırım yapılıp yapılmayacağıyla ilgili olabilir. Bazen değerlendirme dış kitle için olmaz ve yalnızca bir etkinliğin nasıl ayarlanacağına ilişkin iç kararları desteklemek için olabilir. Bunlar farklı sonuçları olan farklı karar türleridir, bu nedenle farklı muamele görmeleri gerekir. Değerlemeye dayalı olarak alınan kararların tersine çevrilmesi kolay mı yoksa zor mu olacağı dikkate alınmalıdır. Bu, ilgili riskleri ortaya çıkarır ve gereken titizliği belirlemeye yardımcı olur.

Gereken Kesinlik Seviyelerini Göz Önüne Alma

Değerleme teknikleriyle ilgili rehberliğin çoğu, yüksek düzeyde kesinliğe ihtiyaç duyulduğunu varsayarken, bazı kitleler ve amaçlar için daha düşük kesinlik seviyeleri yeterli olabilir. Bu, değerlendirme sonuçlarının hedef kitesini ve amacını netleştirmeden önceki adımlarla belirlenmelidir.

Bu adımın bir kısmı, değerlemenize yeterli güven sağlamak için hangi düzeyde doğrulama ve güvencenin gerekli olduğunu düşündürmektir. Doğrulama ve güvence isteme kararı, sürecin daha sonraki bir aşamasında da tetiklenebilir; örneğin, sonuçları analiz ederken dar bir değer aralığı varsa, bu doğrulama ihtiyacını artırabilir.

Neyi Değerlediğiniz Konusunda Net Olun

Prensip 1, NEYİN ölçüldüğünü ve değerlendirildiğini (ÖNEMİNİ) tanımlamada başlangıç noktası olmasını sağlamak için paydaşlarla istişarede bulunmayı gerektirir. Ayrıca sonucun değişim miktarını (DERİNLİK) ve ne kadar sürdüğünü (SÜRE) açıkça tanımlayıp tanımlamadığı da tartışılmalıdır⁸. Bu aşamada paydaşlarınız için önemli olan değişimi ölçmüyorsanız veya değerlendirilen sonucun miktarı ve süresi konusunda net değilseniz, tüm değerlendirme anlamsız olabilir.

En Uygun Yaklaşımı Seçme

Değerlemeniz için doğru yaklaşımı seçmek; hedef kitle, amaç, karar düzeyi ve sonuçları vb. ile ilgili önceki noktalarca bilgi açısından desteklenmelidir. Yaklaşım seçme kararı, sahip olduğunuz kaynaklar ve bazı yaklaşımların karmaşıklığı tarafından da etkilenecektir. Durumunuz için neyin en iyi olduğunu ve birlikte çalıştığınız paydaşlardan hangi verilerin toplanabileceğini pratik olarak düşünmeniz gerekecektir.

⁸<https://www.etkiyap.org/svi-prensipleri/>

Bölüm B: Farklı Değerleme Yaklaşımlarının Özeti

Bu bölüm, sosyal sonuçları değerlemek için kullanılan en yaygın yaklaşımlardan veya "tekniklerden" bazılarını incelemektedir. Bu standarttaki "yaklaşımlar" iki ana kategoriye ayrılabilir:

1. parasal terimlere dayalı olanlar ve
2. parasal olmayanlar.

Bu Standartta Kullanılan Değerleme Yaklaşımlarının Sınıflandırılması:

Parasal olmayan	Parasal olan
Eşit Ağırlıklar Eşit Olmayan Ağırlıklar	Maliyet Bazlı Yaklaşımlar Açıklanmış Tercih Belirtilmiş Tercih Refah Değerlemesi

Bu bölüm, yukarıdaki kategorilere giren bazı özel alıştırmalara (seçime dayalı deneyler, değer oyunu⁹ ve açık artırma oyunu gibi) ve Hibrit Belirtilmiş Tercih / Refah Değerlemesi gibi yaklaşımların kombinasyonlarına atıfta bulunmaktadır. Bölüm ayrıca, ikincil değerlendirme kaynaklarının veya parasal ve parasal olmayan kaynakların bir kombinasyonunun uygun değerler oluşturmak için nasıl kullanılacağını da araştırmaktadır (Fayda Transferi ve Sabitleme).

Diğer yaklaşım türleri hakkında daha fazla bilgi için SVI'nin Sosyal Sonuçların Değerlemesi Üzerine Tartışma¹⁰ dokümanında inceleyebilirsiniz.

⁹<http://www.socialvalueuk.org/wp-content/uploads/2019/03/ValueGame-Document-FINAL.pdf>

¹⁰<https://socialvalueuk.org/wp-content/uploads/2016/08/Discussion-on-Assurance-of-Valuations.pdf>

Parasal Olmayan Değerleme Yaklaşımları

Parasal olmayan değerlendirme yaklaşımları sosyal etki veya sosyal değer raporları için uygundur. Değeri parasal olarak temsil etmedikleri için, bir YSG hesaplaması için uygun değildir. Bununla birlikte, parasal bir değerlemeye doğrulama eklenmesine yardımcı olabileceğinden veya parasal bir değerlendirmeyle birleştirilebileceğinden, bu yaklaşımlar yok sayılmamalıdır.

Parasal olmayan değerlendirme için en yaygın yöntem "ağırlıklandırma"dır, kullanılan iki seçenek şunlardır:

1. Eşit ağırlıklandırma
2. Eşit olmayan ağırlıklandırma

Eşit Ağırlıklandırma

Eşit ağırlıklandırma, değişiklikleri değerlendirmek için muhtemelen en basit seçenektir. Paydaşlardan yaşadıkları değişiklikleri önem sırasına göre sıralamaları istenir. Yani, eğer üç sonuç deneyimlemişlerse, bunları birden üçe, biri en az önemli olacak şekilde sıralamaları istenir.

Eşit Olmayan Ağırlıklandırma

Eşit olmayan ağırlıklandırmada, paydaşların her sonucun birbiriyle ilişkili olarak ne kadar önemli olduğunu belirtmeleri gerekir. Bu çeşitli şekillerde yapılabilir:

1. Eğer paydaşlar eşit ağırlıklandırmaya dayanarak sonuçları sıralamışlarsa, "Her bir sonuç, en düşük sıradaki sonuca kıyasla ne kadar daha önemli?" diye sormak mümkündür. Örneğin, bu **açık ağırlıklandırma yaklaşımı**, paydaşların "sonuç B"yi "sonuç A"dan üç kat daha önemli olarak bildirdiği sonuçlara yol açabilir.

2. Paydaşlardan her sonucu bir ila on arasında bir ölçekte derecelendirmelerini isteyen **sınırlanmış ağırlıklandırma yaklaşımı** kullanabiliriz; burada on en önemli sonuca verilecek puandır.

3. Paydaşlara değişiklikler arasında dağıtılabilecek belirli sayıda birim (veya "belirteç") sağlandığı **ortalama ağırlıklı yaklaşım** kullanabiliriz. Örneğin, bir paydaşa 10 jeton verilebilir ve ardından 10 jetonu sonuçlar arasında paylaşması istenebilir. Paydaş, "sonuç A"ya 2 jeton ve "sonuç B"ye 8 jeton tahsis edebilir. Bu, B sonucunun paydaş için en değerli ve yaklaşık 4 kat daha önemli olduğunu ortaya koymaktadır.

¹¹ Bu Standart, parasal olmayan tüm değerlendirme yaklaşımlarını incelemeyi amaçlamaz. Daha fazla yaklaşımın tartışılması SVI'nin Sosyal Sonuçların Değerlemesi Üzerine Tartışma dokümanında bulunabilir: <https://socialvalueuk.org/wp-content/uploads/2017/09/Valuation-of-Social-Outcomes-pdf-1.pdf>

Parasal Değerleme Yaklaşımları

Bu bölüm, paranın dilini sonuçları ağırlıklandırmak için aşağıdaki yaklaşımları kullanmayı açıklamaktadır:

1. Maliyet Bazlı Yaklaşımlar
2. Açıklanmış Tercih
3. Belirtilmiş Tercih
4. Refah Değerlemesi

Bir YSG hesaplaması üretmek için parasal değerlendirme yaklaşımının kullanılması gerekmektedir. Bu bölümde, bu ana yaklaşımlara ve her birinin içindeki farklı tekniklere genel bir bakış sunulmaktadır. Bir değerlendirme çalışması yapmadan önce her biri üzerinde daha fazla araştırma yapılması önerilir.

Maliyet Bazlı Yaklaşımlar

Bu yaklaşımlar, bir sonuçtaki bir değişimin sürdürülmesiyle ilişkili piyasa takaslarını (veya kaçınılan maliyetleri) dikkate alır. Bu genellikle bireyler için değil, organizasyonlar için meydana gelen değişimler için uygundur. Bunun bir örneği, bir gönüllünün çalışması nedeniyle kapasite artışı yaşayan bir kuruluş olabilir. Kuruluş, gönüllülerin zamanını aynı rolü yapan ücretli personelle değiştirmenin maliyetine (**yerine koyma maliyeti**) bakarak değişimi değerlendirebilir.

Fırsat maliyetleri, bireylerin katkıda bulunduğu zamana uygun bir değer sağlayabilecek alternatif bir yaklaşımdır. Aynı örneği kullanarak, ancak gönüllüye verilen değeri (kuruluşa verilen değerden ziyade) ele alarak, zamanlarını gönüllü olarak harcamaya karar vermeseler, istihdam yoluyla veya saatlik ücret alarak ne kazanabileceklerini düşünebiliriz.

Diğer bir yaklaşım, bir kuruluş için **potansiyel maliyet tasarruflarının** tahmin edilmesini içerir. Bu genellikle kamu sektöründe, hizmetlerine olan talebin azaldığı bir organizasyona verilen değeri ifade etmek için kullanılır. Benzer bir başka yaklaşım da, bir ekosistem hizmetinin varlığı nedeniyle önlenebilecek mülk veya işletmelere verilen zararın maliyetlerine bakmaktır (**Kaçınılan zarar maliyetleri**). Bu yaklaşımın bir parçası olarak, kaynakların yeniden tahsis edilme potansiyeli olmasına rağmen, gerçek bir maliyet tasarrufu belirtmek genellikle gerçekçi değildir. Örneğin, cezai yeniden suçlama oranlarını düşüren bir hizmet, hizmetin sürdürülmesiyle ilgili maliyetler zaten tahsis edildiğinden ceza adaleti departmanlarına anında tasarruf sağlamaz. Bununla birlikte, diğer talepleri karşılamak veya sistemdeki diğer öncelikleri ele almak için kaynakların yeniden tahsis edilme potansiyeli sağlar.

Açıklanmış Tercih

Bu yaklaşımlar, insanların piyasa üretimi ve tüketimi yoluyla ürün veya hizmet tercihlerini nasıl ortaya koyduklarını ve bu nedenle bu mallara verilen fiyatları (açık veya örtülü olarak) inceler. İnsanlar için sonuçlardaki değişimleri değerlemek amacıyla, bunları benzer bir değişim sağlayabilecek ürün veya hizmetlerle karşılaştırabiliriz (**muadil fiyatlar**). Bunun bir örneği danışmanlık hizmetleridir. Bu, satın alabileceğiniz bir hizmettir ve iyileştirilmiş zihinsel sağlık gibi sonuçlardaki değişimlerin değerini temsil etmek için kullanılabilir.

Bir faaliyetin üretimde bir değişime neden olduğu durumlarda (örneğin, mercan resiflerinin zarar görmesi nedeniyle balıkçılık çıktısının kaybı veya bir eğitim kursunun ardından artan gelir), **üretim üzerindeki etki** veya **üretkenlikteki değişim**, değişimi değerlemek için kullanılabilir.

Seyahat maliyeti yöntemi ve **hedonik fiyatlandırma** da açıklanmış tercih teknikleri kategorisine giren yaklaşımlardır. Seyahat maliyeti yöntemi kullanılarak, bir bireyin bir değişimi deneyimlemek için harcadığı zaman ve maliyetlere ilişkin veriler analiz edilerek bir değişimin değeri ortaya çıkarılabilir. Örneğin, birisi fiziksel uygunluğunu geliştirirse, bunun değeri, bu değişimi gerçekleştirmek için ne kadar zaman ve para harcadıkları analiz edilerek elde edilebilir. Hedonik fiyatlandırma; belirli bir nitelik veya sonuçtaki değişimle ilişkilendirilebilen, pazardaki farklı fiyatların analizine dayalı olarak değerlerin türetildiği yaklaşımdır. Bunun iyi bir örneği, insanların suç oranının düşük olduğu bir bölgede yaşamak veya tercih edilen okula erişim sağlamak için daha fazla ödeme yapmasıdır. Fiyattaki farklılıklar, insanların değişimler için (yani kendilerini güvende hissetmek veya çocuklarının daha iyi bir eğitim almasını sağlamak için) ne ödediğini gösterebilir.

Belirtilmiş Tercih

Bu yaklaşımlar, insanlardan genellikle anketler kullanarak bir mal, hizmet için "tercihlerini belirtmelerini" ister. Örneğin, **koşullu değerlendirme anketleri**, katılımcılardan, olumlu bir ürün veya hizmet için **ödemeye istekli olmaları (WTP)** veya kaybı veya sonuçlardaki olumsuz bir değişim için telafi edici bir değeri **kabul etmeye istekli olmaları (WTA)** aracılığıyla doğrudan eşdeğer değeri ister. Adından da anlaşılacağı gibi, **koşullu değerlemeler** belirli özelliklere bağlıdır. Örneğin, bu, kişisel sağlıkta belirli bir artış veya iyileştirilmiş bir yerel ekosistem için **WTP**'yi veya tersine, sağlıkta bir azalma veya bir ekosisteme verilen zarar için **WTA**'yı içerebilir.

Seçim deneyleri, doğrudan bir WTP/WTA istemek yerine, katılımcılardan farklı nitelik düzeylerini ve/veya sağlanan farklı hizmet türlerini (manzara, biyoçeşitlilik vb.) birleştiren çeşitli senaryolar arasında seçim yapmaları istenerek değerler çıkarılır ve her bir kombinasyonla ilişkili bir finansal değer belirlenmiştir. Seçim deneyleri ayrıca koşullu sıralama veya derecelendirme ve ikili karşılaştırmalar şeklinde nicel olabilir.

Değer Oyunu¹², katılımcıların bilinen bir piyasa değerine sahip olan, satın almak istedikleri ürün veya hizmetlerle karşılaştırarak sonuçlardaki değişimleri değerlemelerini isteyen, yakın zamanda geliştirilmiş bir tercih yaklaşımı türüdür. Bu teknikler özellikle kullanılmayan değerlerin belirlenmesinde (güven değişiklikleri veya bir türün varlığı gibi) yararlı olabilir. Bu yaklaşım, katılımcılara her zaman finansal bir değer gösterecek bir **seçim deneyi**ne en çok benzeyen yaklaşımdır. Bununla birlikte, değer oyununa katılanlara ürün veya hizmetlerin karşılık gelen değerleri gösterilmez. Aksine, bir değişimin neyle karşılaştırıldığına dair net bir anlayış sağlamak için ürün veya hizmetlerin temel özellikleri hakkında bilgi sağlanır. Değerler daha sonra ikincil araştırmalarla tanımlanır veya belirlenen ürün/hizmetlerin fiyatları vurgulanarak paydaşlarla yeni bir doğrulama yapılabilir.

Benzer şekilde, **açık artırma oyunları**, katılımcılardan, sonuçlar için WTP veya WTA'yı veya nesnelerin farklı özelliklerini tanımlamak için sessiz veya grup tabanlı açık artırmalar yoluyla teklif vermelerini ister.

¹²Peter Scholten tarafından yazılmış olan SVUK kılavuzu olan Value Game dokümanını okuyabilirsiniz: <http://www.socialvalueuk.org/wp-content/uploads/2019/03/ValueGame-Document-FINAL.pdf>

Refah Değerlemesi

Bu yaklaşım, yaşam koşullarındaki değişimlerden ve yaşam doyumundan kaynaklanan refah üzerindeki etkiyi değerlemek için büyük ve mevcut olan anket veri kümelerinin istatistiksel analizini kullanır. Bu, refahta eşdeğer bir artış için gerekli olacak gelir artışı hesaplanarak yapılır. Örneğin, 2.000 dolarlık bir gelir artışı yaşam memnuniyetini 1 puan artırır ve ruh sağlığındaki bir değişiklik yaşam memnuniyetini 2 puan artırır. Yani, 2.000 dolarlık bir gelir artışına karşılık gelen 4.000 dolarlık bir değer vardır¹³.

Refah değerlendirme ve belirtilen tercih yaklaşımlarının bir kombinasyonu da kullanılabilir (Hibrit Belirtilmiş Tercih / Refah Değerlemesi), paydaşlardan mevcut refah düzeylerini korumak için yaşayacakları kayıp karşılığında **kabul etmeye istekli** olacakları tazminat miktarını belirtmeleri istenir.

¹³Daha fazla bilgi için Sosyal Fayda Maliyet Analizi İçin Değerleme Teknikleri'ni inceleyebilirsiniz: https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/209107/greenbook_valuationtechniques.pdf

Değerleme İçin Veri Kaynaklarının Birleştirilmesi

Herhangi bir değerlendirme yaklaşımı için, birincil veya ikincil kaynaklardan veri toplanabilir. Yukarıdaki tekniklerin tümü için paydaşlarınızdan veri toplamak veya değeri ikincil (mevcut) araştırmalarla belirlemek mümkündür. Analizinizin kapsamı ulusal bir nüfus için değilse, paydaşlar için ortalama değer hakkında ikincil veriler, birincil verilerden daha az tercih edilir.

Maliyet bazlı verilerden örnek verirsek; doğrudan yerel sistemin bir temsilcisinden gelen maliyete ilişkin veriler, paydaşları dâhil etme prensibi gereği toplanabilecek ikincil verilerden daha iyidir. Maliyete dayalı verilerle bile (örneğin, bir devlet sistemindeki azalan talebin değeri) maliyet verisi, doğrudan yerel sistemin bir temsilcisinden gelen maliyet, paydaşları dahil etme prensibini uygulamadan dolayı ikincil veriler olan ulusal ortalama maliyetlerden muhtemelen daha etkili ve daha güçlü olacaktır.

Fayda (Değer) Transferi

Bu yaklaşım bir değerlendirme yaklaşımı değildir, bunun yerine açıklanmış tercih, belirtilmiş tercih veya refah değerlendirmelerine dayalı değer tahminlerinin mevcut çalışmalardan aktarılmasını ve uygun düzeltmelerin yapılmasını içeren ekonomik bir tekniktir. Bununla birlikte, nispeten ucuz ve uygulanması hızlı olduğu için giderek daha fazla kullanılmaktadır. Ancak belirgin hatalardan kaçınmak için dikkatli ve şeffaf bir şekilde uygulanması gerekir. Başlangıçta **fayda transferi** olarak anılırken, transfer edilen değerler maliyetler veya faydalar olabileceğinden, **değer transferi** olarak anılmaya başlamıştır. Birim değer transferleri de dahil olmak üzere fayda (değer) transferini gerçekleştirmenin kabul edilen birkaç yolu vardır. Alternatif olarak, **fayda fonksiyonu transferi**, önceki çalışmalar arasında daha az homojenliğin olduğu farklı bir bağlam için örnek bir başka çalışmanın kullanılmasıdır. Örneğin homojenliğin az olduğu bir durum için WTP tahmininde önceki çalışmada bulunan WTP'nin örnek olarak kullanılması gibi.

Diğer değerlemeleri ayarlarken, enflasyonu (orijinal değerlendirme tarihine göre ayarlamak için), para birimini (para birimleri arasında aktarım yapılıyorsa) ve satın alma gücü paritesi aracılığıyla yerel ekonomik bağlamı dikkate almanız önerilir.

Parasal Olmayan ve Parasal Yaklaşımların Birleştirilmesi - "Sabitleme"

Parasal bir yaklaşım kullanmayı ve kullanılan yaklaşımdan bağımsız olarak "finansal eş değerler" oluşturmayı seçerseniz, sonuçların her zaman paydaşlarınız için göreceli önemini yansıtmasını sağlamalısınız. Bunu parasal ve parasal olmayan yaklaşımları birleştirerek yapabilirsiniz. "Sabitleme", bu yaklaşımların birleştirilmesine bir örnektir. Bu, değişimlerden birinin parasallaştırılmasını gerektirir. Böylece sahip olduğunuz parasal olmayan kanıtlara dayalı olarak diğer değişimlerin parasal değerlerini hesaplamak için bir çapa görevi görebilir. Bu, eşit olmayan ağırlıkların kullanılmasını da içerir (örneğin, birden ona kadar bir ölçek kullanmak). Sonuçların "artan faydalar, daha iyi sağlık ve azalan yalnızlık" olduğu Ek A'daki Senaryo B örneğini kullanalım.

İyileştirilmiş refah ödemelerini, paydaşlar tarafından 10 üzerinden 8 olarak değerlendiren paydaş grubu tarafından alınan gerçek ortalama yardım miktarını 2.000 dolar olarak düşünelim. İyileştirilmiş sağlığın paydaşlar için 4 kat daha az değerli olması, 500 dolar değerinde olduğu anlamına gelir. Azalan yalnızlık 10 üzerinden 9 olarak değerlendirildiği için, parasal değeri 2.250 dolara karşılık gelir ($2.000 \text{ dolar} * (9/8)$ hesaplamasına göre).

Değerlemeye yönelik farklı yaklaşımların ayrıntılı bir analizi, bunları kullanmak için gereken beceriyi, avantajlarını ve dezavantajlarını kapsayan bir tablo Ek B'de verilmiştir.

Bölüm C: Risk Yönetimi

Sosyal sonuçlardaki değişimlerin değerlendirilmesi hiçbir zaman bir bilim kesinliğinde olmayacaktır ve seçenekler arasında seçim yapmak bazı riskler içerebilir. Bu, finansal muhasebe için olduğu gibi sosyal muhasebe için de geçerlidir. Bu nedenle, karar verenlerin risklerin ve yanlış veya optimal olmayan seçeneklerin seçilmesinin olası etkilerinin farkında olmaları önemlidir. Bu bilgiler; risk tercihlerini yönlendirmeli, seçimleri desteklemek için gereken kesinlik düzeyini etkilemeli ve değerlemenin amaca uygun olmasını sağlamalıdır.

Değerleme, faaliyetlerin etkisini genel halk gibi paydaşlara iletmek için sıklıkla kullanılır ve değerlendirme yaklaşımlarını değerleri abartmak için uygunsuz kullanma riski, yalnızca sonuçları ileten kuruluşun itibarına değil, aynı zamanda daha genel olarak değerlendirme uygulamasına da zarar verebilir.

Kesinlik Düzeyleri veya "Kanıt Riski"

Sonuçlardaki değişimleri değerlemek için birçok alternatif yaklaşım vardır ve bunlar genellikle değişen derecelerde kesinlikle uygulanabilir. Kesinlik, genellikle son derece dikkatli olmanın kalitesi olarak tanımlanır. Bu bağlamda kesinlik kelimesini, bilginin verilen kararın türüne uyacak kadar "iyi" olup olmadığı ile ilgili olarak kullanınız.

Genel olarak SVI, verilerin üç faktörünü göz önünde bulundurarak kesinliği ve bir hesabın "yeterince iyi" olup olmadığını test eder: *ilgili*, *bütünlük*, *doğruluk*. İlk ikisi, ölçülmekte olan sonuçların dâhil edilmesi gereken sonuçlar olmasını sağlar, ilgili tüm olumlu ve olumsuz sonuçların dâhil edildiğinden ve hiçbir öncelikli sonucun atlanmadığından emin olun (*önceliklilik hakkında bilgi için SVI'nin [Prensip 4'ün Uygulanmasına İlişkin Standart: Sadece Öncelikli Konuları Dahil Et](#)¹⁴ inceleyebilirsiniz*). Üçüncü faktör (doğruluk), değişimlerin değerlendirilmesi ile ilgilidir (değerlendirmeye ÖLÇEK, DERİNLİK, MİKTAR ve SÜRE dahildir). Bu standart, değişimlere verilen göreceli önemin, etkilenenlerin bakış açısını uygun şekilde yansıtmasını sağlamayı amaçlamaktadır.

Paydaş Katılımı Riski

İnsanların yaşadığı değişimleri değerlemek için birçok farklı yöntem olduğunu gördük. SVI Rapor Doğrulama Standardını karşılamak için, paydaşların değerlendirme sonuçlarına ulaşmada yeterince yer almalarını sağlamak önemlidir. Değer doğal olarak öznedir ve bu nedenle değeri olabildiğince doğru bir şekilde temsil edebilmek için, temsili bir paydaş örnekleminin bakış açısının dikkate alındığına dair güven verilmesi gerekir.

Paydaş katılımı ile ilgili olarak "Ne kadar veriye ihtiyacımız var?", "Kaç kişiyi dâhil etmeliyiz?" gibi sık sorulan sorular vardır. Bunların çoğu, Prensip 1: "Paydaşları dâhil et" için olan SVI Standardında¹⁵ tartışılmaktadır. Örnekleminizde ne kadar temsil edici olursanız, sonuçlarınızın tüm popülasyonu yansıtması o kadar olasıdır. Veri toplamadaki eğilimler ve araştırmanızın sınırlamaları, sonuçların raporlanmasında her zaman açıklanmalıdır.

¹⁴<https://www.etkiyap.org/svi-prensipleri/>

¹⁵<https://www.etkiyap.org/svi-prensipleri/>

Farklı Tekniklerin Doğruluğu

Değerleme öznel ve sonuçlardaki değişimlerin değerlemesinde mutlak gerçek asla elde edilemeyecektir. Amacımız, vermeye çalıştığınız kararda kullanmak için yeterince güvende hissettiğiniz bir değerlemeye ulaşmaktır. Belirli bir seçimi yapmak veya kararı vermek için gereken doğruluk düzeylerini belirlemek karar vericilerin sorumluluğundadır. Yanlışlık riskleri daha sonra tartışılır, ancak esasen risk, paydaş grubunuz için değeri yeterince temsil etmeyen, yanlış veya optimal olmayan bir karara yol açan ve böylece kaynakları, maliyetleri ve muhtemelen insanların yaşamlarını etkileyen bir değer kullanmamızdır.

Faaliyetlerin sosyal (ve bazen finansal) değerini en üst düzeye çıkarmak için, insanların yaşamlarındaki farklı değişimlerin göreceli değerini doğrudan deneyime sahip olanların bakış açısından anlamak önemlidir. Bu nedenle, ikincil kanıtlara dayanan ve bu kişi veya kuruluşları doğrudan içermeyen yaklaşımlar kullanılırsa (doğrulama için bile olsa), kullanılan değerlerin belirli paydaşlarınızın değişime koyduğu değerleri yansıtmaması ve optimal olmayan kararlara yol açması riskini artırır.

Bazı yaklaşımlar diğerlerinden daha güvenilir kabul edilir ve bu genellikle her yaklaşımı yürütmek için gereken kaynak miktarına yansır. Ek B'deki diyagram, her yaklaşımın sunduğu kesinlik aralığının yaklaşık bir görsel temsilini sağlar. Örneğin, az sayıda insanı etkileyen kaynak tahsis kararları veren bir kuruluşu düşünün. Üçüncü taraflardan araştırılan değerlerin üçgenleştirilmesine dayalı bir değerlendirme yaklaşımı (etkilenen popülasyondaki farklılıkları, zamansal ve para birimi hususlarını hesaba katmak için düzeltmelerle birlikte) veya paydaş tanımlı değerlerin küçük bir örneğini kullanıyorsa, ikinci seçeneğin belirli paydaş grubunun sahip olduğu değerleri temsil etme olasılıkları daha yüksek olduğundan, bu seçenek kararlara ulaşmak için daha yeterlidir.

Alternatif olarak, çok sayıda insanı etkileyen kaynak tahsisi kararları veren bir kuruluşun, koşullu değerlendirme anketleri gibi karmaşık teknikler ve duyarlılık analizleri kullanarak birincil araştırmayı içeren büyük ölçekli çalışmalar yapmayı düşünmesi gerekebilir. Verilecek karar çok sayıda insanı etkileyecekse, daha kesin yaklaşımı seçmek mantıklıdır.

Çoğu durumda, kuruluşların bu iki pozisyon arasında bir yerde oturmaları ve kilit faktörlerle ilgili soruların cevapları (kitle, amaç vb.), değerlendirme yönteminin seçiminde merkezi olacaktır. Ek B'deki diyagram, her bir değerlemenin kesinlik düzeyleri aralığını, kısıtlı kapasiteye sahip yaklaşımlara ilişkin sınırlamaların ayrıntılarını ve daha yüksek kesinlik düzeyleri sağlanırken göz önünde bulundurulması gereken potansiyel sorunları göstermektedir.

Değerlemenin Yanlışlığı

Sonuçların ve nedenselliğin tanımlanmasında bütünlük ve doğruluk elde ettiğinizi varsaydığımızda, değerlemelerin değişimler konusunda deneyimli kişilerin bakış açısını doğru bir şekilde yansıtmaması durumunda yanlış olma riski devam eder. Bu, değerlemelerin düşük veya fazla değer içererek optimal olmayan kararlara yol açabileceği anlamına gelir. Bu, paydaşların sosyal sonuçlardaki değişimin değerlendirilmesine doğrudan dahil olmaması durumunda daha olasıdır. Sadece ikincil kanıtlara güvenmek, başka yerlerde tanımlanan değerlemelerin faaliyetlerden etkilenen paydaşları doğru bir şekilde temsil etmemesi riskini yaratır. Aynı risk, paydaşların sürece dahil olduğu durumlar için de geçerlidir; örneklem büyüklüğünden bağımsız olarak, dahil olan grup yeterince temsil edici değilse veya yaklaşım etkili bir şekilde yürütülmemişse, yanlış olma potansiyeli vardır.

Karma Değerleme Yaklaşımları

Aynı analizde farklı türde değerlendirme yaklaşımları kullanılırsa, bunların paydaşların göreceli tercihlerine karşılık gelmeme riski vardır. Aynı şekilde, bu farklı yaklaşımları bir araya getirirsek, faaliyetlerimizin değerinin altında veya üzerinde değerlendirme riskini alırız.

Örneğin, açık ağırlıklandırma (yani 1'den 10'a kadar olan bir ölçek) kullanarak paydaşların farklı değişimlere ilişkin göreceli tercihleri hakkında bilgi toplarsak ve parasallaştırmaya yönelik farklı teknikler kullanırsak, paydaşlar tarafından sağlanan verilerin güvenilirliği düşecektir. Çünkü çeşitli teknikler muhtemelen paydaşınızın bakış açısıyla tutarsız değerler verecektir. Uygun bir 'sabit değer' belirlemek için parasallaştırmaya yönelik herhangi bir yaklaşımı kullanmak, bu riski ortadan kaldırmaya yardımcı olur, çünkü diğer tüm değerler bu 'sabit değer' referans alınarak hesaplanır.

Bölüm D: SVI Rapor Doğrulama Standardının Karşılanması

SVI Rapor Doğrulama Standardı ile ilgili olarak uygulayıcıların aşağıdaki kriterleri karşılmasını bekliyoruz:

1. Değerlemelerin oluşturulmasında kullanılan değerlendirme yaklaşımını tanımlayın. (parasal veya parasal olmayan)
2. Seçilen değerlendirme yaklaşımının kullanımı için bir gerekçe sağlayın ve analizin hedef kitlesine ve amacına neden uygun olduğunu gerekçelendirin.
3. Değerlemenin, değerlendirilen sonucun derinliğini ve süresini nasıl temsil ettiğini açıklayın.
4. Elde edilen değerlemelerin, sonucu deneyimleyen paydaşların tercihlerini nasıl uygun şekilde yansıttığını açıklayın.
5. Paydaş katılımı düzeyleri, eğilimleri ve diğer kaynaklarla üçgenleme dâhil olmak üzere risk düzeylerinin analizini sağlayın.

Sonuçlar

Hepimiz günlük olarak değer yargılamaları yapıyoruz. Herhangi bir karar verdiğimizde veya farklı seçenekler arasında seçim yaptığımızda, bir seçeneğin diğerinden daha değerli olduğu konusunda üstü kapalı bir seçim yapmışızdır. "Bugün işe hangi yoldan gideceğim?" Buna karar verdiğinizde, finansal maliyet, geçecek zaman, potansiyel sağlık yararları vb. bir dizi konuyu değerlendirdiniz. Değerlemenin amacı, içgüdülerimize veya içgüdüsel değer algımıza güvenmek yerine, bu karara bazı verilerle varmaktır. Bu, kararlarımızı daha bilinçli, daha şeffaf ve uygun paydaş katılımı ile yapıldığında paydaşlarımıza karşı daha hesap verebilir hale getirir.

Bu Standart, sosyal sonuçlardaki değişimleri değerlemek için farklı yaklaşımlara veya tekniklere; ve değerlendirme öncesi, sırasında ve sonrasında göz önünde bulundurmanız gereken önemli şeylere bir giriş sağlamıştır. Bir şeyi değerlemek, göreceli değeri veya önemi belirtmektir. Bununla birlikte, doğası gereği değer öznel ve bu nedenle, sosyal sonuçlardaki değişimleri değerlemede mutlak hakikat veya doğruluğu sağlanamaz. Amacımız, vermeye çalıştığınız kararda kullanmak için yeterince güvende hissettiğiniz bir değerlemeye ulaşmaktır.

Değerleme, parasal ve parasal olmayan yaklaşımları kullanabilir ve her ikisi de tutarlı bir ölçü birimi sağlar. Sonuçlardaki farklı değişimleri tutarlı bir şekilde değerlendirerek, bunları karşılaştırabilir ve en değerli olanları belirleyebiliriz. Bu değerlendirme, değişimleri yaşayan paydaşlar dâhil edilerek yapıldığında, faaliyetlerin değerini artırmak için kaynakların nasıl tahsis edileceği konusunda daha iyi kararlar alabiliriz. Farklı sonuçların değerini temsil etmek için finansal eş değerler kullanırsak, bu sonuçları oluşturmak için gereken girdilerin finansal değeriyle karşılaştırabiliriz.

Değerlemek için tek bir "en iyi" seçenek yoktur. Hangi yaklaşımın kullanılacağına dair karar, analizinizin hedef kitlesi, amacı ve alınan kararın olası sonuçları gibi faktörler göz önüne alınarak verilmelidir. Diğer sosyal değer prensipleriyle birlikte yalnızca proje açısından "önemli" olan şeylerin değerini hesapladığımızda, faaliyetlerimizin değerini artırmak amacıyla kaynak tahsisi kararları almak için gerekli bilgilere sahip oluruz.

Son olarak, değerlemeyi kullanırken, seçilen yaklaşım, verilen mesleki kararlar ve değerlendirme kullanılması riskler konusunda açık ve şeffaf olmak gereklidir.

Ekler

Ek A: Farklı Parasal Olmayan Yaklaşımları Karşılaştıran Bir Vaka Çalışması

Aşağıdaki tablolar, parasal olmayan yaklaşımları kullanarak sonuçlara değer verme yollarını göstermektedir ve her birinin karar vermedeki avantajlarını vurgulamaktadır.

İlk örnekte, sosyal yardım ödemeleri hakkında tavsiye alan bir paydaş grubuna danışılarak iyi tanımlanmış üç sonucun kendileri için hangi sırada değerli olduğunu seçmeleri istendi.

Sonuç	1'in en az önemli olduğu eşit ağırlıklar (sıralama)
İyileştirilmiş sosyal yardım ödemeleri	2
İyileştirilmiş sağlık	1
Azaltılmış yalnızlık	3

Onların yanıtları bize bu paydaş grubu için sonuçlardaki farklı değişimlerin önem sırasını anlatıyor. Paydaş değerini hangilerinin değiştirdiği hakkında artık eskisinden daha fazla bilgiye sahibiz. Artık "yalnızlığı azaltmaya" odaklamaya ve diğer değişimlere daha az dikkat etmeye karar verebiliriz. Ancak, sonuçlardaki diğer iki değişim paydaşlarımız için hala önemli olabileceğinden, eşit ağırlıklar (sıralama) yönteminin karar verme açısından riskleri vardır. Bu yöntemi kullanmak, farklı değişimlerin göreceli önemini hala anlamadığımız anlamına gelir.

Karar verirken güvenimizi artırmak için, değişimlerin birbiriyle ilişkili olarak ne kadar daha önemli olduğunu anlamamıza yardımcı olan eşit olmayan ağırlıklar kullanabiliriz. Aşağıdaki iki senaryoda, bir grup paydaştan ilk olarak eşit ağırlıklar yaklaşımını ve aynı zamanda sonuçtaki her değişime birden ona bir ölçekte bir değer atadıkları bir sınırlandırılmış eşit olmayan ağırlıklandırma yaklaşımını kullanarak değişimleri değerlendirmeleri istendi; burada 10 en değerli.

Senaryo A		
Sonuç	1'in en az önemli olduğu eşit ağırlıklar (sıralama)	Eşit olmayan ağırlıklar - 10'un en önemli olduğu 1'den 10'a kadar bir ölçekte
İyileştirilmiş sosyal yardım ödemeleri	2	4
İyileştirilmiş sağlık	1	3
Azaltılmış yalnızlık	3	5

Senaryo B		
Sonuç	1'in en az önemli olduğu eşit ağırlıklar (sıralama)	Eşit olmayan ağırlıklar - 10'un en önemli olduğu 1'den 10'a kadar bir ölçekte
İyileştirilmiş sosyal yardım ödemeleri	2	8
İyileştirilmiş sağlık	1	2
Azaltılmış yalnızlık	3	9

İki senaryo arasındaki fark, kararlarımızda emin olmak için değerler arasındaki fark faktörünü bilmenin ne kadar önemli olduğunu göstermektedir. Senaryo A, üç değişikliğin de birbirine nispeten yakın olarak değerlendirildiğini gösterirken, senaryo B, sonuçlar arasında daha geniş bir değer aralığını göstermektedir.

A senaryosunda, diğer değişimler pahasına "yalnızlığı azaltmaya" öncelik vermeye karar vermemiz olası değildir, çünkü hepsi paydaşlar tarafından nispeten yakından değerlendirilmektedir. B senaryosunda sonuçlar, "sağlığı iyileştirme"nin diğer iki değişimden önemli ölçüde daha az değerli olduğunu göstermektedir. Bu nedenle, hem "sosyal yardım ödemelerini iyileştirmeye" hem de "yalnızlığı azaltmaya" yönelik faaliyetlere odaklanmak için kararlar alabiliriz.

Hizmet iyileştirme seçenekleri tasarlamak için, paydaşlarımızın farklı değişimlere verdikleri göreceli önemi anlamak, bunların mutlak değerini anlamaktan daha faydalıdır.

Ek B: Farklı Parasal Yaklaşımları Karşılaştıran Bir Vaka Çalışması

Sonuçlardaki değişimleri değerlemek için parasallaştırılmış ağırlıkların kullanılmasına bir örnek olarak aşağıdaki çizimi göz önünde bulundurun. Genel dayanıklılıklarını geliştirmek için tasarlanmış bir mentorluk programından destek alan ebeveynler, aşağıdaki iyi tanımlanmış sonuçları belirledi:

- Ebeveyn olarak rollerine artan güven
- Gelişmiş aile ilişkileri
- Artan zihinsel sağlık

Aşağıdaki tablo "Ebeveyn olarak rollerine artan güven" sonucunu değerlemek için olası seçenekleri göstermektedir.

Sonuç	Maliyet bazlı	Açıklanmış tercih	Refah değerlendirme si	Belirtilmiş tercih	Fayda (değer) transferi
Ebeveyn olarak rollerine artan güven	Katılımın fırsat maliyeti (desteklenmek için harcanan saat sayısı ile çarpılan saatlik geçim ücreti oranı kullanılarak)	Ebeveyn becerileri kursuna katılmanın maliyeti	HACT Value Bank ¹⁶ , özgüven değişiklikleri için bir değere sahiptir	Ebeveynlere ödeme yapma isteklerini sorun veya alternatif olarak Değer Oyununu oynayın	Mevcut bir araştırma parçası aynı sonuca değer vermişse, bu değer uygun düzeltmelerle kullanılabilir.

Yukarıdaki yaklaşımların her birini kullanarak parasallaştırma yapılabilir ve bu seçenekler [Global Value Exchange](#)¹⁷'de bulunabilir.

¹⁶<https://www.hact.org.uk/social-value-bank>

¹⁷<http://www.globalvaluexchange.org/>

Düşük kesinlik (doğruluk)

Yüksek kesinlik (doğruluk)

<p>Hedef kitle: İç/Dış</p>	<p>Sıralama: Daha yüksek düzeyde kesinlik için bir sınırlamadır. Değerler, sonuçlar arasındaki değer aralığını göstermez</p>	<p>Hedef kitle: İç/Dış</p>
<p>Amaç: Etkilenen paydaş sayısı az, daha az belirgin etkiler, kaynak talebi düşük</p>	<p>Derecelendirme: Daha yüksek düzeyde kesinlik için bir sınırlamadır. Büyük örneklem boyutları önemli kaynak talepleri oluşturabilir.</p>	<p>Amaç: Etkilenen paydaş sayısı çok, daha belirgin etkiler, kaynak talebi yüksek</p>
<p>Düşük önem: İnsanlar üzerindeki etkisi düşük, alınan kararlar kolayca tersine çevrilebilir</p>	<p>Maliyet bazlı yaklaşımlar: Daha yüksek düzeyde kesinlik için bir sınırlamadır. Piyasa dışı sonuçları değerlemek için doğrudan paydaş katılımına dayanmadığından sonuçların değerini abartma veya olandan az değer belirleme potansiyeli vardır.</p>	<p>Yüksek önem: İnsanlar üzerindeki etkisi belirgin, alınan kararlar kolayca tersine çevrilemez</p>
<p>Basit: Düşük kaynak talebi, küçük ölçekli ve kolayca ulaşılabilir paydaşlar</p>	<p>Açıklanmış tercih: Daha yüksek düzeyde kesinlik için potansiyel bir sorundur. Büyük örneklem boyutları, önemli kaynak talepleri oluşturabilir.</p>	<p>Karmaşık: Paydaş katılımı için artan kaynak talebi</p>
<p>Geniş değer aralığı: Sonuçlar belirgin olarak farklı değerlendirilir.</p>	<p>Refah değerlemeleri: Daha yüksek düzeyde kesinlik için bir sınırlamadır. Değerler, etkilenen paydaşları temsil etmez ve eğer değerlemeler herkese açık değilse istek üzerine onları elde etmek yüksek maliyetli olabilir.</p>	<p>Düşük değer aralığı: Sonuçlar birbirlerine yakın olarak değerlendirilir.</p>
<p>Basit: Düşük kaynak talebi, küçük ölçekli ve kolayca ulaşılabilir paydaşlar</p>	<p>Belirtilmiş tercih: Daha yüksek düzeyde kesinlik için potansiyel bir sorundur. Büyük örneklem boyutları önemli kaynak talepleri oluşturabilir.</p>	<p>Karmaşık: Paydaş katılımı için artan kaynak talebi</p>
<p>Geniş değer aralığı: Sonuçlar belirgin olarak farklı değerlendirilir.</p>	<p>Seçim deneyleri: Daha yüksek düzeyde kesinlik için potansiyel bir sorundur. Büyük örneklem boyutları önemli kaynak talepleri oluşturabilir.</p>	<p>Düşük değer aralığı: Sonuçlar birbirlerine yakın olarak değerlendirilir.</p>
<p>Geniş değer aralığı: Sonuçlar belirgin olarak farklı değerlendirilir.</p>	<p>Fayda (değer) transferi: Daha yüksek düzeyde kesinlik için bir sınırlamadır. Doğrudan paydaş katılımına dayanmadığından sonuçların değerini abartma veya olandan az değer belirleme potansiyeli vardır.</p>	<p>Düşük değer aralığı: Sonuçlar birbirlerine yakın olarak değerlendirilir.</p>

Ek C: Sonuçların Değerini Ölçmeye Yönelik Yaklaşımlar

Aşağıdaki tablo, sonuçlardaki değişikliklerin değerini ölçmek için farklı yaklaşımları özetlemektedir.

Kategori	Teknik	Tanım	Gereken veri	Gerektirdiği yetkinlik	Avantajlar	Dezavantajlar
Eşit ağırlıklar	Sıralama	Paydaşlardan sonuçları tercih sırasına göre yerleştirmeler istenir.	Paydaş tercihleri	Uzmanlık gerekli değil	Paydaşlardan sonuçları basit bir tercih sırasına koymalarını isteyen basit bir yaklaşım	<p>Sonuçların birbiriyle ilişkili olarak ne kadar daha önemli olduğuna dair bir gösterge (değer aralığı) sağlamaz.</p> <p>Kararların, başkaları için çok değerli olan sonuçların yanında daha düşük sıralarda yer alan sonuçlara odaklanmama riski</p> <p>Sonuçları, onları üretmenin maliyetleriyle kıyaslayamama</p>
Eşit olmayan ağırlıklar	Açık ağırlıklar	Paydaşlardan, en düşük sıradakine kıyasla sonuçların ne kadar daha değerli olduğunu karşılaştırmaları istenir.	Paydaş tercihleri	Uzmanlık gerekli değil	Farklı sonuçlar arasındaki değer aralığının bir göstergesini sağlar.	<p>Paydaşlar, sonuçların birbirleriyle ilişkili olarak ne kadar daha önemli olduğunu düşünmekte zorlanabilirler.</p> <p>Sonuçları, onları üretmenin maliyetleriyle kıyaslayamama</p>
	Sınırlandırılmış ağırlıklar	Paydaşlardan her bir sonucun bir ölçekte ne kadar önemli olduğunu belirlemeleri istenir.	Paydaş tercihleri	Uzmanlık gerekli değil	Farklı sonuçlar arasındaki değer aralığının bir göstergesini sağlar.	<p>Paydaşlar, farklı değişimler için farklı değerler belirlemeyi zor bulabilir.</p> <p>Sonuçları, onları üretmenin maliyetleriyle kıyaslayamama</p>
	Ortalama ağırlıklandırma	Paydaşlardan belirli sayıda birimi ilgili çıktıları arasında dağıtmaları istenir.	Paydaş tercihleri	Uzmanlık gerekli değil	Farklı sonuçlar arasındaki değer aralığının bir göstergesini sağlar.	<p>Dağıtılacak birim sayısı çok küçükse, paydaşların farklı sonuçların değer aralığını belirtme potansiyelini kısıtlayabilir. Sonuçları, onları üretmenin maliyetleriyle kıyaslayamama</p>

Ek D: Sonuçların Değerini Parasal Değerleme Yaklaşımları

Aşağıdaki tablo, sonuçlardaki değişimlerin değerini parasallaştırmaya yönelik farklı yaklaşımları özetlemektedir.

Kategori	Teknik	Tanım	Gereken veri	Gerektirdiği yetkinlik	Avantajlar	Dezavantajlar
Maliyet bazlı yaklaşımlar	Yerine koyma maliyetleri	Değerlemesi yapılan mal veya hizmetleri değiştirmek için gereken maliyetlerdir.	Sağlanan hizmetleri değiştirmenin maliyeti (piyasa fiyatı).	Uzmanlık gerekli değil	Düzenleyici hizmetler için (başka yollarla değerlendirilmesi zor olan) vekil değer ölçümleri sağlar. Piyasa verilerine dayandığında kolayca şeffaf ve savunulabilir bir yöntem. Sosyal sonuçların toplumsal çapta olduğu ekosistem değerleriyle ilgilidir.	Değerleri gereğinden fazla veya az tahmin edebilir. Hizmetler için sosyal tercihleri veya hizmetlerin yokluğundaki davranışları dikkate almaz. Hizmetin yerine geçen hizmet, muhtemelen tüm hizmet yelpazesinin yalnızca bir bölümünü temsil etmektedir.
	Fırsat maliyetleri	Faaliyetlere katkıda bulunan paydaşlar tarafından vazgeçilen paranın değeridir.	Yapılan katkının piyasa değeri.	Uzmanlık gerekli değil	Bireylerin katkıda bulunduğu zaman için vekil değer ölçümlerini sağlar. Piyasa verilerine dayandığından şeffaf ve savunulabilir bir yöntem.	Değerleri gereğinden fazla veya az tahmin edebilir. Her bir paydaşın tanımlayacağı değeri değil, ulusal veya sektör ortalama değerlerini kullanır.
	Kaçınılan zarar maliyeti	Tasarruf edilen harcamalar açısından ekonomik olarak değerli varlıkları koruyan ekosistem hizmetleri kaybolduğunda mülk, altyapı ve üretim için katlanılan maliyetlerdir.	Ekosistem hizmetlerinin kaybının bir sonucu olarak mülk, altyapı veya üretim için katlanılan maliyetlere ilişkin veriler (örneğin, doğal sel korumalarının kaldırılmasından sonra sel nedeniyle yapılan sigorta talepleri). Düzenleyici hizmet "olarak" ve "olmadan" dâhil olmak üzere farklı senaryolar altındaki hasarlar.	Uzmanlık gerekli değil	Farklı sonuçlar arasındaki değer aralığının bir göstergesini sağlar.	Paydaşlar, farklı değişimler için farklı değerler belirlemeyi zor bulabilir. Sonuçları, onları üretmenin maliyetleriyle kıyaslayamama

Açıklanmış tercih yaklaşımları	Market fiyatlarının muadil fiyatları	Değer vermek istediğimiz şeyi en iyi yansıtan bir mal veya hizmetin fiyatıdır.	Mal veya hizmetlerin piyasa fiyatı. Ürün veya hizmeti işlemek ve pazara sunmak için gereken maliyetler (örn. işlenmiş kereste veya bir eğitim kursu).	Uzmanlık gerekli değil	Piyasa verilerine dayalı şeffaf ve savunulabilir bir yöntem. Bir bireyin fiili davranış yoluyla ödeme istekliliğini (WTP) yansıtır.	Yalnızca mallar veya hizmetler için bir pazarın mevcut olduğu ve bu verilerin hazır olduğu durumlarda geçerlidir.
	Üretime olan etki	Pazarlanan bir mal veya hizmetin çıktısında, mallarda ölçülebilir bir değişim meydana gelmesidir.	Bir ürünün çıktısındaki değişimlere ilişkin veriler. Sebep ve sonuç ilişkisine ilişkin veriler (örneğin, deniz otu veya mercan habitatının kaybı nedeniyle balıkçılığın kaybı veya eğitimle ilgili istihdam veya gelirdeki artışlar).	Malın üretim fonksiyonunun bilgisi.	Veri mevcutsa, uygulanması nispeten basit bir tekniktir.	Pazarlanan mal veya hizmetler ile ürünün çıktısı arasındaki ilişkiyi tanımak ve anlamak için gereklidir.
	Seyahat maliyetleri	İnsanların ziyaret başına bir yaşam alanını veya tesisi rekreasyon veya eğlence için ziyaret etmek için harcadıkları zaman ve para miktarıdır.	İnsanların dinlenme veya boş zaman etkinlikleri için yaşam alanlarını veya tesisleri ziyaret etmek için harcadıkları zaman ve para miktarı. (örneğin, bir doğal güzelliği görmek için harcadığı saat sayısı ve yakıt maliyeti). Seyahat için motivasyonlar.	Anket tasarımı, görüşme ve ekonometrik analiz.	Varsayımsal olarak belirtilen bir WTP yerine gerçek davranışa (insanların yaptıklarına) dayanır.	Yaklaşım, rekreasyonel faydaların doğrudan kullanımı ile sınırlıdır. Seyahatlerin birden fazla yere veya birden fazla amaca yönelik olduğu durumlarda maliyetlerin paylaşılmasındaki zorluklar. Tek başına seyahat maliyetlerini dikkate almak, seyahat ederken zamanın fırsat maliyetini göz ardı eder. Değer düşüklüğü riski.
	Hedonik fiyatlandırma	Bir mülkün veya pozisyonun farklı niteliklerine atfedilebilecek emlak fiyatlarındaki veya ücret oranlarındaki farktır.	Genellikle, farklı niteliklere atfedilebilecek emlak fiyatlarındaki veya ücret oranlarındaki farklılıklarla ilgili veriler (örneğin, bir mülkün manzara görünümü, daha iyi okul gibi sonuçlara erişim).	Ekonometrik analiz.	Piyasa verilerine ve WTP/WTA'ya dayandığından şeffaf ve savunulabilir bir yöntem. Emlak piyasaları genellikle çok duyarlıdır, bu nedenle değerlerin iyi göstergeleridir.	Yaklaşım büyük ölçüde mülkiyetle ilgili faydalarla sınırlıdır. Emlak piyasası bir dizi faktörden etkilenir, bu nedenle etkinin izole edilmesi gerekir, aksi takdirde aşırı değerlendirilebilir.

Refah yaklaşımları	Refah değerlemesi	Refah değerlemeleri, yaşam koşulları (örneğin istihdam durumu, sağlık durumu, gönüllülük düzeyleri, yerel alanın güvenliği) ile ilişkili kendi kendini rapor eden refah düzeyleri arasındaki ilişkiyi ve hangi gelir değişiminin refahta aynı düzeyde değişim sağlayacağını değerlendirir.	Büyük istatistiksel veri kümeleri	Ekonometrik/ istatistiksel analiz.	Bazı veri kümeleri herkese açıktır. Ek veri kümeleri oluşturulabilir.	İhtiyaç duyulan veriler sonuç için veya belirli bir paydaş grubu için herkese açık olmayabilir. Bu durumda verileri elde etmek için oluşacak masraflar daha yüksek olacak.
Belirtilmiş tercih yaklaşımları	Hibrit Belirtilmiş Tercih / Refah Değerlemesi	Ankete katılanların, doğrudan refah düzeylerinin değişmeyeceği bir kayıp için tazminatı (WTA) kabul etme istekleri sorgulanır.	Büyük istatistiksel veri kümeleri. İnsanların bir mal veya hizmetle ilişkili refaha (örn. Bir kütüphane hizmetine erişim) verdikleri değer. Anketlerle elde edilen, anket katılımcıları hakkında demografik ve biyografik bilgiler.	Anket tasarımı, mülakat ve ekonometrik / istatistiksel analiz	Varsayımsal giriş ücretlerine dayanan WTP senaryolarına olan ihtiyacı önler. Ziyaret başına, WTP değerlemelerine benzer değerler üretir.	Refah değerlemesi için gerekli veriler kamuya açık olmayabilir. Bu durumda verileri elde etmek için oluşacak masraflar daha yüksek olacak.
	Koşullu değerlendirme	İnsanlardan olumlu sonuçlar için WTP'lerini veya kayıpları için WTA tazminat değerlerini doğrudan isteyerek sonuçların değerleri çıkarılır.	İnsanların bir mal veya hizmete verdikleri belirtilen değer (örn. bir türün varlığı, artan güven); ankete katılanlar hakkında demografik ve biyografik bilgi. Anketler yoluyla toplanır.	Anket tasarımı, mülakat ve ekonometrik analiz	Hem kullanımdaki hem de kullanım dışı değerleri yakalar. Son derece esnek, hemen hemen her şeyin değerini tahmin etmek için kullanılabilir. Fayda transferlerinden çok daha doğru sonuç verir.	Sonuçlar, çok sayıda farklı önyargıya tabidir. Örneğin, katılımcılar "warm glow / sıcak parıltı" etkisini teşvik etmek için pozitif bir WTP ifade edebilir; değeri fazla tahmin edebilir. Örneğin maliyet vergi olarak algılanırsa, katılımcılar değeri küçümseyerek negatif bir WTP ifade edebilir.
	Seçim deneyleri veya Çoktan Seçmeli Deneyler	Her biri farklı düzeylerde (fiyat dâhil) belirlenen çeşitli özniteliklerle tanımlanan bir dizi alternatif kaynak veya kullanım seçeneği sunar ve yanıtlayanlardan hangi seçeneği (ör. farklı seviyelerde öznitelik kümeleri) tercih edeceklerini (ör., mevcut türlerin sayısı ve mercan örtüsünün yüzdesi) seçmelerini ister.	Farklı parametreler için (örneğin %0 mercan örtüsü ile %100 arasında değişen) uygun bir "seviye" kümesi gereklidir	Anket tasarımı, mülakat ve ekonometrik analiz	Hem kullanımdaki hem de kullanım dışı değerleri yakalar. Marjinal değişiklikler için teorik olarak daha doğru değerler sağlar (örneğin mercan örtüsündeki % artış başına değerler). Uygun şekilde yapılırsa fayda transferlerinden çok daha doğru sonuç verir.	Sonuçlar, çok sayıda farklı eğilimlere tabidir. Yanıtlayanların kendilerine verilen alternatif seçenekleri mevcut zamanda gerçekten tartmaları zihinsel olarak zorlayıcı olabilir.

	Değer oyunu (Bu yenilikçi bir yaklaşımın bir örneği olarak dahil edilmiştir)	Katılımcılardan, tercihlerini veya sahip oldukları bilinen piyasa değerleri olan mal veya hizmetleri karşılaştırarak sonuçlara değer vermeleri istenir.	İnsanların mal veya hizmetlere yüklediği göreceli değerler veya sonuçlara yönelik tercihler. Demografik ve biyografik bilgiler.	Anket tasarımı ve görüşme.	Sonuçları tanımlamak ve paydaşların alt gruplarını tanımak için son derece esnek ve kullanışlıdır. Hem kullanımdaki hem de kullanım dışı değerleri yakalar.	Sonuçlar, çok sayıda farklı eğilime tabidir. Hizmet tasarımı amaçları için birden fazla sonucun değerlendirildiği durumlarda, tercihlerin piyasa maliyetleriyle uyumlu olması gerekir.
	Açık artırma oyunu	Maksimum WTP'lerini belirlemek için teklif veren katılımcıları içerir.	Yukarıdaki Koşullu Değerlendirmede olduğu gibi	Anket tasarımı ve görüşme.	Hem kullanımdaki hem de kullanım dışı değerleri yakalar. Son derece esnektir, neredeyse her şeyin ekonomik değerini tahmin etmek için kullanılabilir. Uygun şekilde yapılırsa, fayda transferlerinden çok daha doğru bir sonuç verir.	Sonuçlar, çok sayıda farklı eğilime tabidir.
Fayda (değer) transferi	Fayda transferi	Mevcut çalışmalardan söz konusu çalışma alanına değer tahminlerinin aktarılmasını ve uygun olan yerlerde ayarlamaların yapılmasını içerir.	Başka yerlerdeki benzer çalışmalardan elde edilen değerler. Farklı çalışmalardan temel değişkenlere ilişkin veriler (ör. kişi başına GSYİH).	Ekonometrik analiz, muhtemelen meta-analiz	Değerlendirilen arasında bir benzerlik olduğunda nispeten düşük maliyetlidir.	Sonuçlar, değeri transfer edilen paydaş grubuyla ilgili olmayabilir. Mevcut değerlendirme çalışmaları, bazı hizmetler için diğerlerinden daha sağlam ve çok sayıda olabilir.

SOCIAL VALUE

INTERNATIONAL

Hakkında

Social Value International, sosyal etki ve sosyal değere odaklanan küresel bir ağıdır.

Üyelerimizin ortak bir amacı vardır: toplumun değeri açıklama biçimini değiştirmek.

Bu öncü topluluk, çok çeşitli farklı sektörlerden ve disiplinlerden gelen, 45 ülkeden üyeleri içermektedir. Social Value International'daki hedefimiz, üyelerimizi eğitim, bilgi paylaşımı ve ağ oluşturma yoluyla desteklemek, bağlamak ve temsil etmektir. Social Value International, profesyonel bir ağıdan çok daha fazlasıdır.

Birlikte, değişim için bir hareket inşa ediyoruz.

Bu belgeler bütün dünyada kullanıcılar tarafından binlerce kez indirilir. Bu belgeye sponsor olarak metodoloji alt komitesinin çalışmalarını hızlandırmaya yardımcı olmak isterseniz, lütfen bizimle iletişime geçin (hello@socialvalueint.org).

Social Value International

www.socialvalueinternational.org

hello@socialvalueint.org

Social Value International, İngiltere ve Galler'de kayıtlı bir hayır kurumudur (no. 1142874) ve İngiltere ve Galler'de kayıtlı ortaklarının sahip olduğu iştirak hisseleri oranında sorumlu bir şirkettir (no. 7568122).